

Boks 1. Afgrænsning af erhvervsstøtte

Der findes ikke en entydig og alment accepteret definition af erhvervsstøtte, og det er nødvendigt at foretage en afgrænsning i forbindelse med opgørelsen. Opgørelsen af erhvervsstøtte i denne redegørelse bygger oven på tidligere opgørelser heraf, især *Erhvervsredegørelse 1999* (udarbejdet af Erhvervsministeriet). Samtidig er det forsøgt at skønne over såkaldte skatteudgifter med udgangspunkt i *Skatteudgifter i Danmark* (udarbejdet af Finansministeriet mfl.), suppleret med ordninger, der er kommet til siden.

Erhvervsstøtte afgrænses forholdsvis bredt som statslige ordninger, som Folketinget har indflydelse på, hvorigennem der direkte eller indirekte overføres statslige midler til det private erhvervsliv, og hvorved modtagerne opnår en økonomisk fordel eller betaling for en vare, der ønskes fremmet af samfundsmæssige hensyn. Det er valgt også at medtage støtte til erhvervsrelaterede udviklingsaktiviteter og forskning, der kan være til gavn for brede dele af erhvervslivet og samfundet. Det skal understreges, at den endelige effekt af støtten muligvis først viser sig på længere sigt og blandt andet afhænger af den økonomiske adfærd, som kan medføre overvæltning i fx lavere forbrugspriser eller højere lønninger.

Opgørelsen er fordelt på udgifter til støtte på finansloven mv. og skatteudgifter. Det skal bemærkes, at støtteordninger, der ikke optræder som en udgift på finansloven, men som er finansieret ved en lovgivningsmæssig bestemt opkrævning, der gives videre til de støttede virksomheder, er medtaget i opgørelsen. Det drejer sig om de offentlige serviceforpligtelser (PSO) til miljøvenlig elproduktion, hvor producenter af miljøvenlig el modtager et tilskud, som elforbrugerne er pålagt at betale.

Den valgte afgrænsning betyder, at statslige myndigheder, der til dels har et erhvervsfremmende sigte, og en række offentlige forskningsinstitutter, ikke indgår i opgørelsen. Støtte til forskning fortrinsvis møntet på det private erhvervsliv er derimod med, fx Højteknologifonden, ligesom bevillinger til samspil mellem offentlige og semioffentlige videninstitutioner og private virksomheder er inkluderet. Bevillinger til strategisk forskning er ligeledes medtaget. I den forbindelse skal det understreges, at strategisk forskning dels skaber viden, der kan anvendes til at løse væsentlige samfundsproblemer, dels opdyrker og understøtter erhvervsmæssige styrkepositioner. Den strategiske forskning skal medvirke til, at Danmark udvikler nye forskningskompetencer, som på kortere og længere sigt har et væsentligt samfundsmæssigt potentiale. Strategiske forskningsprojekter kan – inden for de områder, der prioriteres – have karakter af såvel basal, grundlagsskabende forskning som af mere anvendelsesorienteret forskning.

Ordninger afledt af beskæftigelsespolitikken og uddannelsespolitikken regnes heller ikke som erhvervsstøtte. I disse tilfælde kan det være vanskeligt at pege på en direkte sammenhæng mellem ordningerne og den specifikke del af erhvervslivet, der begunstiges. Ordninger under beskæftigelsespolitikken er møntet på hjælp til den enkelte ansatte i modsætning til erhvervsstøtten, der er møntet på virksomhederne.

Opgørelsen af erhvervsstøtte omfatter kun nationale ordninger. Således er støtte fra EU-ordninger ikke medtaget. Det vedrører en betydelig del af støtten til det primære landbrug og en del af støtten til forædlingsindustrien så som slagterier og mejerier. I opgørelsen indgår dog nettoudgifter på statens budget i de tilfælde, hvor der sker en EU-medfinansiering, som i opgørelsen modregnes den udbetalte støtte. Ligeledes er skatteudgifter relateret til blandt andet momsfrigtagelse for finansielle tjenesteydelser ikke med, da fritagelse i dette tilfælde er bestemt af EU-momsdirektivet. Kommunale og amtslige/regionale ordninger er heller ikke indeholdt, da det ikke er muligt at udskille de erhvervsfremmende aktiviteter på de kommunale og amtslige budgetter på et tilstrækkelig detaljeret niveau. Endelig kan forskellige former for regulering indebære en økonomisk begunstiggelse af visse erhverv, selvom der ikke er egentlige tilskud involveret. Regler, der begrænser adgang til et bestemt erhverv, kan fx muliggøre højere priser end ellers. Denne type af støtte indgår ikke i opgørelsen.

Som det fremgår af ovenstående, er der truffet en række valg i forbindelse med opgørelsen. Andre valg ville give en anden opgørelse. Nærværende redegørelse om erhvervsstøtte afviger således på udvalgte områder fra såvel Kommissionens opgørelse af den danske statsstøtte som Det Økonomiske Råds opgørelse af erhvervsstøtten, jf. Dansk Økonomi foråret 2006.